

maa sige, at naar f. Eks. Besætningen væsentlig forøges i et Dristsaar, maa man ikke forlange Overskud i det Aar. Men naar man hvert eneste Aar gennem en lang Aarrække bestandig møder med Underskud, naar Ejendommen stadig sluger ny Summer til Forbedringer, men der aldrig faas noget passende Nettoudbytte, plejer i hvert Fald den private Mand at sige: Nej, dette er ikke, som det skal være! At Staten kan bære det, er en anden Sag, men man maa ikke tro, at den Postering, der finder Sted, som om en Forøgelse af Formuen fandt Sted, skuffer nogen, som staar uden for. Det er utvivlsomt, at vore Statsbaner kunne være og vist ogsaa ere et fortræffeligt Middel til Samfærdselens Fremme i Almindelighed, men det er slet ikke noget Aktiv mere. Naar jeg omtaler Taksterne, er der et Punkt, jeg gerne vil berøre. Jeg indrømmer ogsaa her, at det ikke kan have nogen stor praktisk Betydning, men det forekommer mig rigtigst at nævne det. Vi nedsatte vore Takster, og samtidig har, som bekendt vore Nabolande og specielt Sverige de store Toldmure, de allerede have haft i en Række af Aar. Vi ligge i den Henseende fuldstændig aaben for dem paa en Mængde Omraader, og Følgen har jo været, som ogsaa tidligere er blevet paavist, at store Masser af svenske Vare føres herind, og saa godt som ingen føres herfra til Sverige med Jærnbane. Naar nu Taksterne nedsettes, bliver dette Forhold endnu yderligere forværret. De sjællandske Landmænd maa være belavede paa, at den staaanske Konkurrence bliver endnu skarper, og det bliver den paa en saadan Maade, at der ikke er Spor af Haab om, at der paa Grund af Toldmuren kan udføres noget herfra til Gengæld til Sverige. Det er jo store Masser, der indføres af alle Slags Ting, baade tungere og lettere Sager, baade Træ, Sten, Vælk, og om det saa er en ganske speciel Artikel som f. Eks. Suletræer, vil man have set, at paa det sidste Sulemarked paa Torvene var omtrent Halvdelen af Suletræerne staaanske Granttræer. Man maa altsaa være ganske belavet paa en Forværrelse af Situationen, og da man ikke i dette Spørgsmaal kan indblande Toldspørgsmaalet, og Ministeren med Grund kan vise det fra sig, vil jeg blot indskrænke mig til i hvert Fald at henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa Forholdet og bede ham paa ethvert Punkt, hvor det er muligt, at tænke paa Lettelser for de Danske i denne skarpe Konkurrence, da at overveje Sagen, og det samme bør jo Lovgivningsmagten gøre. I den Henseende maa jeg anbefale den store Bevilling, som ganske vist kommer overraskende igen i Aar, til

Bognmateriel; men det er en af de Maader, hvorpaa vi kunne støtte den danske Produktion i Konkurrencen med den svenske, at sørge for, at Banerne i hvert Fald til enhver Tid har det Materiel, de behøve.

Jeg kunde ønske at gøre nogle Bemærkninger til det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgtreds (Klausen), jeg skal gøre det ganske kort, da jeg er nødsaget til at gaa. Det ærede Medlem fremstillede det som et nærliggende Fremtidsideal, at man skulde komme til en Betaling af 3 Kr. pr. Dag for almindelige Daglejere i Statens Tjeneste. Det er, tror jeg, at stille Maalet for højt. Hvor megen Interesse den enkelte end kan have for Landarbejdernes Aar, er der jo ingen Tvivl om, at vilde man gaa til pludselig at forhøje Daglønnen i Statens Tjeneste til 3 Kr., vilde det blive en fuldstændig Forrykkelse af en stor Mængde andre Forhold. Jeg skal blot med Hensyn til det finansielle Forhold minde om, at de 10 Dre, der i Fjor bevilgedes pr. Dag til Jærnbanearbejder, giver en Forøgelse i Aar i Udgiften til Jærnbanearbejderne af 90,000 Kr., og med den Forhøjelse, det ærede Medlem har foreslaaet, er det allerede ca. 1 Million blot for denne Klasse Statsarbejdere. Det ærede Medlem regner overhovedet med store Tal. Det blev paavist, at Forslaget om fri Bespisning af Skolebørn vilde yderligere medføre en Udgift af 6—7 Millioner, og alle de store Forslag, det ærede Medlem kommer med, ere jo altid af overordentlig stor finansiell Betydning, uden at det ses, at det ærede Medlem har Øje for denne Side af Sagen. Det maa man gøre sig klart, at det vilde være en fuldstændig Forrykkelse, hvis man vilde lade Landdaglejernes Betaling i Statens Tjeneste stige paa en aldeles uforholdsmæssig Maade mod, hvad private kunne betale. Det vilde være et nationaløkonomisk Tab i andre Retninger ogsaa; thi Haandværkere og mere intelligent uddannede Arbejdere maatte da i mange Tilfælde søge Daglejerarbejde for derved at opnaa større Fortjeneste, end de i Øjeblikket kunde opnaa trods deres Uddannelse. Det er egentlig overflødig at komme nærmere ind paa dette, men jeg ønskede, da Spørgsmaalet debatteres i de vedkommende Kredse, ikke at undlade at svare paa det. Naar Staten er en slet Arbejdsgiver, ere vist alle her enige om at raade Bod paa det saa vidt gørligt; men fra at være en slet Arbejdsgiver og til at komme op paa en Lønning, som er 50 pCt. eller der omkring over den almindelige Betaling, er der for Staten et urimeligt Spring. Naar det ærede Medlem gør opmærksom paa, at der intet findes paa